

Чукавіна Тетяна, Чукавіна Анна

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут», Київ, Україна
tanya1001@bigmir.net

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ВИКЛАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ

The abstract considers the ways of improving the teaching system of psychological disciplines for future engineers. Formation of stable system of ethical and moral principles is the main component of the social responsibility. The author emphasizes that the future engineers should be oriented on the formation of the positive attitude to their leader's potential duties, abilities and skills of the managing activity.

Keywords: teaching system of psychological disciplines, ethical and moral principles, leader's potential duties.

Система вищої освіти передбачає окрім розвитку розумових інтелектуальних здібностей людини, вплив на її особистісні якості завдяки виховним та розвиваючим аспектам навчального процесу. Цей вплив здійснюється, перш за все, завдяки гуманітарній галузі знань. Формування стійкої системи етичних та моральних принципів та як її складової соціальної відповідальності майбутніх інженерів – це завдання курсу гуманітарних дисциплін. Соціальна відповідальність окремої людини та суспільства загалом інтенсивно впливає на різноманітні аспекти життєдіяльності суспільства. Цими категоріями обумовлюється як політична система країни, так і її економічна структура і трансформації у цих системах передбачають попередні зміни у духовних надбаннях нації.

Дослідження етичної орієнтації ділових кіл суспільства у США і в Україні підтвердили думку про взаємозв'язок між моральними, етичними засадами суспільства і рівнем економічного розвитку та стабільності в країні (О. В. Винославська).

На території колишнього СРСР 85 % керівників мали інженерно-технічну освіту, 13 % – економічну і лише 2 % були представниками гуманітарних галузей знань, відповідно спадщина сучасної України передбачає схожі тенденції, що інтенсивно впливає на подальший соціально-економічний розвиток країни. В інших країнах світу, зокрема в США, спостерігається інша ситуація розподілу керівних посад, більшість спеціалістів – це економісти, юристи, психологи або професійно підготовлені управлінці-менеджери і лише 2 % отримали технічну освіту (Е. Є. Старобінський).

Відповідно до означених успадкованих кадрових особливостей становлення сучасного підприємництва в нашій країні, буде раціональним впровадити певні зміни у процес підготовки майбутніх інженерів. Ці зрушення повинні позитивно вплинути на рівень ділового та особистісного спілкування майбутніх керівників, їхні лідерські здібності, вміння організувати та контролювати діяльність інших людей, можливість, у разі необхідності, презентувати свої винаходи та проекти, на розвиток їхньої соціальної відповідальності та етичних засад. Це завдання є актуальним і для НТУУ «Київський політехнічний інститут», адже на виконання керівних завдань,

сучасний інженер витрачає від 20 до 80 % свого робочого часу залежно від особливостей його професійної діяльності та посади, що він обіймає.

Вирішальну роль у виконанні цього завдання має здійснити блок гуманітарних дисциплін, що викладається у технічних вузах, у першу чергу, його психологічний напрямок.

Формування у майбутніх інженерів позитивного ставлення до своїх потенційних обов'язків керівників, вмінь та навичок управлінської діяльності, комунікативних здібностей, етичних норм та засад соціальної відповідальності передбачає вдосконалення викладання дисциплін психологічної спрямованості, зміст яких у вищих технічних навчальних закладах повинен відповідати сучасним вимогам суспільства.